

Kunstneren som samlet på **gult**

Berlin (Nationen): Når kunstneren Aage Langhelle sykler rundt i Berlin og Brandenburg, har han alltid kamera med. Siste året har han fotografert alt som er gult.

Det er blitt en utstilling med gulfargens luner og illusjoner som gjennomgangstema. Gjennom fotocollage og flettebilder utforsker han lysets og løgnens farge, og samtidig hvordan minnet spiller oss et puss: Det vi trodde vi så viser seg ofte å være noe helt annet.

I vinter har berlinerne sett utstillingen «gelb gelb gelb». Nå vises «gul gul gul» i Fredrikstad, i Østfold Kunstnersenter, og i sommer vises den i Galleri III i Kirkegaten i Oslo.

Langhelle fotograferte alle Loverflater og ting han opplevde som gule mens han dro rundt

i Berlin hvor han bor: En husvegg, et arbeidsforke, en blomst, en reklameplakat. Det ble et gult arkiv med 136 ulike nyanser, montert sammen i bilder. De mest like gulfargene valgte han bort. Når han fikk framkalt bildene, oppdaget han ofte en annen farge enn den han trodde han hadde fotografert: Var det minnet som lurte ham? Eller eksponeringen som hadde forandret fargen?

– Det er en kjent sak at gult er en av de vanskeligste farger å fotografere. Det var en av grunnene til at jeg valgte denne fargen. Den bærer i seg spørsmålet om hva som er sant og hva som er il-

lusjon. En påminnelse om at vi ikke har den kontroll vi tror vi har, sier Aage Langhelle til Nationen.

– I en annen kultur vil gulfargen bli oppfattet på andre måter, ikke nødvendigvis som løgnens og falskhetens farge. En inder vil være fortrolig med helt andre fargekombinasjoner, sier han. På utstillingen er det en «fargebok» med hull som gjør det mulig å prøve ut utallige nye kombinasjoner, og med fargebriller på enda flere.

Også på andre måter utforsker han i denne utstillingen hvordan minnet fungerer. Han tok en serie bilder av kameraten Andreas, som for øvrig har et utseende som til forveksling er lik hans eget. Selv Aages søster tar feil av dem. Også en utfordring til ønsket om å ha kontroll: Man ser ikke det man tror man ser. Det blir en visuell forvirring. På vernissagene er Andreas som bartender en del av komposisjonen.

Foto er fortid. I montasjen er det umulig å huske i hvilken rekkefølge bildene ble tatt, hva som kom først og sist. For å utforske dette temaet utfyller han «tomrommet» mellom bildene med fragmenter, mellombilder, for å komme «på sporet av den tapte tid».

– Det er vanskelig å si hva som kom først og sist, som det er også ellers i livet. Hvem husker hva som virkelig skjedde? Vi er oppdratt til å tenke kronologisk, men kanskje er ikke rekkefølgen så interessant, filosoferer Aage Langhelle.

Han driblet bevisst på kunsthistorien i sine montasjer, med referanser til Mondrians rutemønstre og de svarte korsene til Malevitsj. Han bringer inn leken, med elementer som en Mikke Mus og en liten frosk, og han bringer arbeidet inn i utstillingslokalet med vater, stanleykniv og tommostokk. Slik ønsker han å

oppheve skillet mellom atelier og utstilling.

Langhelle har bodd i Berlin de siste fire årene. Han er den første nordmann som har hatt separatutstilling i Rampe 003, et galleri i det tidligere øst-Berlin, på Rosa Luxemburg-Platz. Det var der Nationen møtte ham. Utstillingen var tilpasset det funksjonalistiske lokalet med store vinduer med «Mondrian-ruter». Så optimale lokaler fikk han ikke i Norge, men også i Kongens gate i Oslo kan publikum se utstillingen gjennom vinduene som i Berlin, også når galleriet er stengt.

Mondrian med sine strenge Rutemønstre og systematiske fargebruk har vært viktig for Langhelle siden tidlig på 80-tallet. I denne utstillingen har han ikke kopiert, men malt Mondrian etter minnet. Da blir det alltid litt annerledes. Igjen er det erindringen som bedrar.

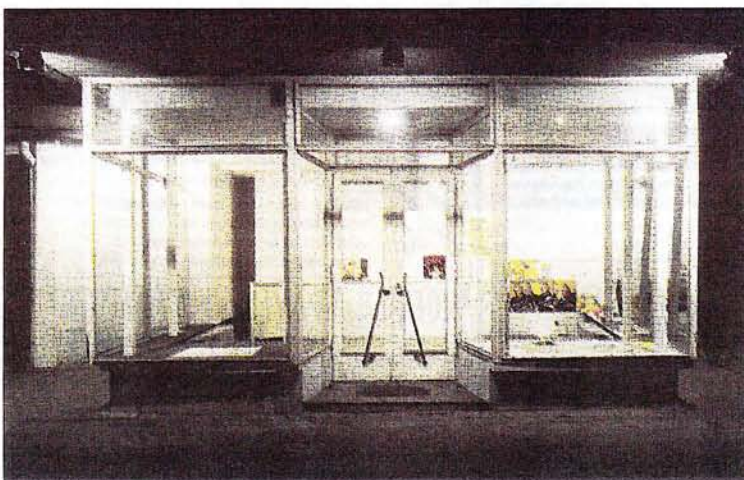
Dessuten har han laget sine karakteristiske flettebilder i Mondrian-stil. Han klipper opp foto i strimler, som han igjen fletter sammen. Rekonstruksjon eller kamuflasje? Detaljene glir fra hverandre og flettes sammen på nye måter når dagen i går skal veves i minnet.

– Et møysommelig, tidkrevende arbeid. Poenget er at det skal ta tid, sier Langhelle.

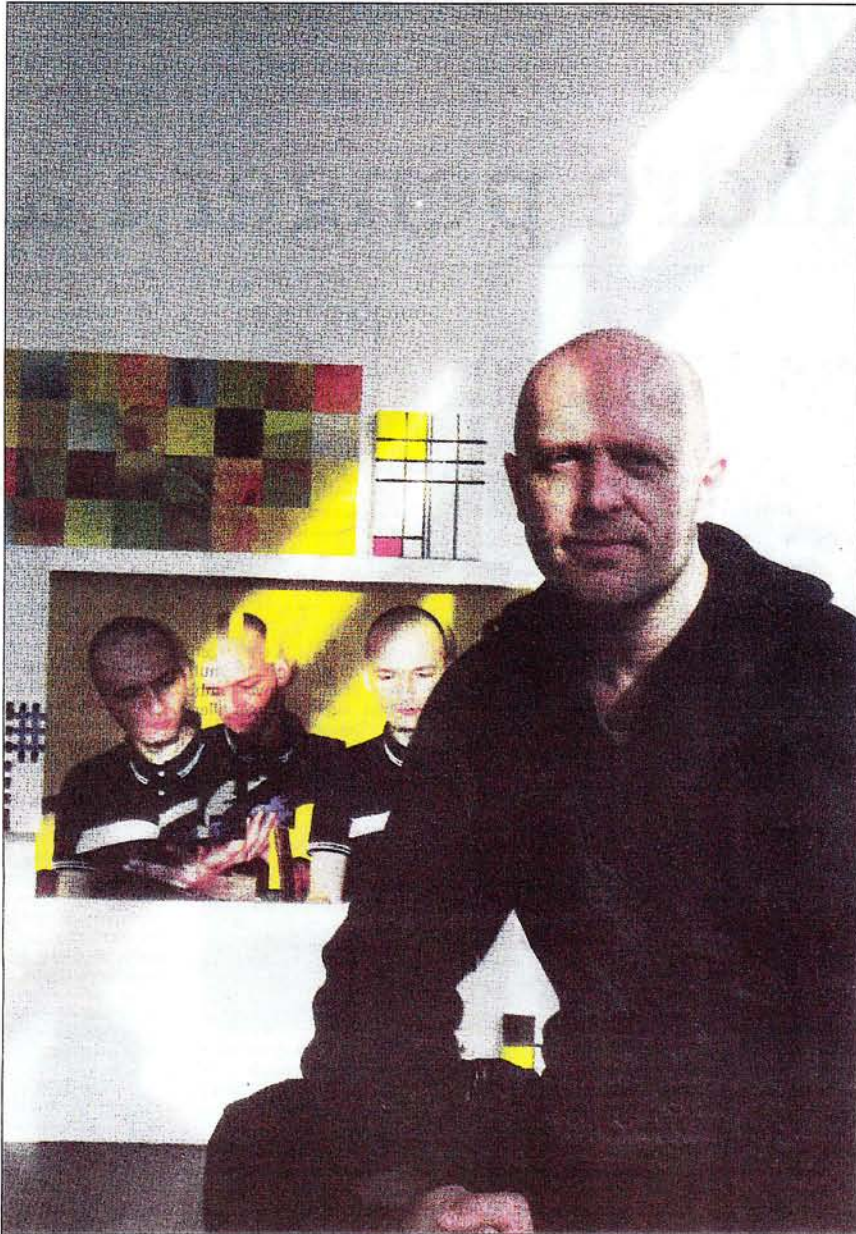
Han er født i Bergen, og utdannet i Oslo, Hamburg og Bergen. Nå tilhører han den etter hvert store gruppen norske kunstnere som har slått seg ned i Berlin.

– Berlin er usedvanlig full av historie, noe som alltid har interessert meg. Det er som en historisk reise å være her, jeg kan ikke bevege meg en meter uten å snuble i fortida, sier han.

Hans eget utstillingslokalet

GALLERI RAMPE 003: Paviljongen ved prestisjeteatret Volksbühne, og tidligere billettkontor for samtlige teatre i DDR-Berlin.

GULT ARKIV: Gjennom fotocollage og flettebilder utforsker Aage Langhelle lysets og løgnens farge.
(Foto: Kari Gåsvatn)

Rampe 003 er et godt eksempel på dette: Det ligger like ved prestisjeteatret Volksbühne, og fungerer som billettkontor for samtlige teatre i DDR-Berlin. Plassen er altså oppkalt etter Rosa Luxemburg, og rett over gata ligger Karl Liebknechtshaus.

Når Langhelle flyttet til Berlin, var det selvsagt også fordi det er en meget kunstnerisk stimulerende by. Etter at sårene fra krigen gror får Berlin igjen den tiltrekningskraft på skandinaviske kunstnere som for 100 år siden.
– Dessuten er det billigere å bo

her. Mange kunstnere er økonomiske flyktninger. I Norge strekker ikke kunstnerstipendet til. Her har jeg råd til å jobbe bare som kunstner, sier han.

● Kari Gåsvatn

kari.gaassvatn@nationen.no

